

יהדות מסורסת

על זהות לאומית במדינת ישראל

הטוענים כי המצאת הלאומיות היהודית אינה אלא מניפולציה של הציונות שנועדה להצדיק את נישול הערבים מהארץ.

הבלבול חוגג

כאמור לעיל, תפיסה הרואה ביהדות דת ולא לאום היא תפיסה מנוגדת לעמדה הציונית; אלא שבתוך הציבור בישראל רווחת לא פעם תפיסה המזהה במובלע או במודע בין לאום לדת - דבר המחליש עוד יותר את היכולת לחנך לזהות יהודית-לאומית בבתי הספר החילוניים. התוצאה היא חינוך מסורס וחסר ביטחון עצמי, שלא מוכן לעמוד מאחורי ערכים לאומיים, ומתכנס מסביב למכנים משותפים נמוכים וניטרליים כמו איכות הסביבה או זהירות בדרכים.

בעיית הזהות היהודית-הלאומית אינה רק עוד בעיה חינוכית אחת מכלל הבעיות החינוכיות - היא בעיית היסוד במדינת ישראל. מדינת ישראל היא תוצר של תנועה לאומית יהודית שרצתה לקיים ריבונות יהודית בארץ ישראל, ולפיכך ברגע שמשנתנה התפיסה הלאומית של תושבי המדינה, הרי שמתערער הבסיס שעליו היא בנויה. קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית דמוקרטית אינו מובן מאליה. חוסנה הלאומי והחברתי של מדינת ישראל נגזר מקיומה של שכבת מנהיגות ערכית המובילה בתחומי החינוך, התרבות, הכלכלה, המדע, התקשורת, המשפט, הצבא, השירות הציבורי והפוליטיקה. עוצמתה של שכבת מנהיגות ערכית נגזרת מבהירותה של הזהות הלאומית של חבריה, ממחויבותם למורשת הערכית הלאומית ומבחירתם בחיים של שליחות, מסירות ואחריות היסטורית-לאומית וחברתית.

להערכתו האתגר שאנו עומדים בפניו הוא להקים מוסדות חינוכיים שבהם ילובנו שאלות הערכים והזהות של היהדות, הציונות והישראליות, כדי להצמיח דור מנהיגים שיוביל את עתידם של העם היהודי של החברה בישראל.

יובל כאהן

ראש מכינת "בני ציון" בתל אביב

החברה היהודית במדינת ישראל איבדה את זהותה בתהליך ארוך ומסובך. תפיסת היהדות אך ורק כדת, לצד חינוך לנאמנות למדינה אזרחית תוך התעלמות מהלאום היהודי שהקים אותה, השכיחו יותר ויותר את הזהות הלאומית-יהודית של אזרחי הארץ.

למרות כל ההבדלים בין הזרמים השונים שהרכיבו אותה, התנועה הציונית הייתה ועודנה תנועה של יהודים שראו את הפתרון לבעיית העם היהודי בקיום ריבונות יהודית (בארץ ישראל). האופציה הציונית עמדה ועומדת עד היום מול אלטרנטיבה אחרת - האמנציפציה. זו לבשה כמה צורות בתקופות ובסביבות שונות - מהמהפכה הצרפתית, דרך ההשכלה הגרמנית וחלומות הסוציאליזם הרוסי, ועד הדמוקרטיה האמריקאית, שהיא האופציה האחרונה בזמן והמוצלחת מכולן. המשותף לכל התפיסות שאינן ציוניות הוא הדגשת היהדות כדת; הזיהוי הלאומי מוענק למדינת החסות - "גרמני בן דת משה" או "אמריקן ג'ו".

רוב הדתות בעולם אינן לאומיות (אסלאם, נצרות, הינדואיזם), ורבים מהלאומים אינם מונורליגיוזיים (ערבים, סינים, גרמנים וכו'). ביהדות קיימת זיקה ייחודית דו-כיוונית: אין עוד לאום שמחזיק בדת היהודית, ומצד שני, אין עוד דת שמתקיימת בקרב הלאום היהודי. הזיקה הדו-כיוונית הייחודית הזו יוצרת לא מעט בלבול, עד כדי יצירת זהות בין הלאום היהודי לדת היהודית.

אכן, תפיסת היהדות כדת וערעור על מהותה כלאום היו ועודם אחד משורשי המחלוקת בין הציונים לבין אלו שאינם ציוניים, משמאל ומימין; אצל חרדים שאינם ציוניים מודגשת היהדות כדת, ולכן בעיניהם מי שלא שומר על הדת וחוקיה אינו ראוי להיקרא יהודי, ומדינה שאינה שומרת על חוקי הדת ודאי שאינה יהודית. בשנים האחרונות מתחזק והולך הערעור על היהדות כלאום גם מצד השמאל הא-ציוני בארץ, ובראשותם האנטי-ציונים כמו שלמה זנד וחבריו,

לקבלת גיליון 'דעות' חינם: 03-607-2739

זה הזמן להצטרף לתנועת נאמני תורה ועבודה! הצטרפו לאנשים שלוקחים אחריות!

עשרות פעילים ומתנדבים עוסקים יום יום בפעילות חינוכית, ציבורית, תקשורתית, משפטית ולוביסטית, ע"מ לקדם את ערכי הציונות הדתית ולחזקם במערכת החינוך הדתית, במדינה ובשיח הציבורי.

בחודשים האחרונים אנו פועלים למען: כתיבת חוברות לדור הבא, רב ראשי ציוני בירושלים, חיזוק ב"ס הממ"ד ומניעת חקיקה פוגעת ועוד.

**ע"מ לבצע פעילות חשובה זו אנו זקוקים לתמיכתם!
הצטרף והיה חבר!**

חברות רגילה: 180 ש"ח, חברות לצעירים: 60 ש"ח.
החברות מזכה גם במנוי לגיליון 'דעות' ובעדכונים על פעילות התנועה.
www.toravoda.org.il, 03-6072739, neenmany@toravoda.org.il